

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografa
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimite.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nax. Angenfeld & Emerio Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicările
mai dese după tariful și învoia-
lăd. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 110.

Brașov, Joi 17 (30) Maiu

1907.

Guvernul în strimtoare.

De câțva timp se vorbește în cercurile politice din Ungaria mult de criză, de-o apropiată ba eminentă criză în guvernul ungar, ear conflictul cu Croații în chestiunea limbei oficiale la drumurile de fer din Croația a dat naștere și unei crize ungaro-croate.

Lucru firesc că ziarele opoziționale maghiare, mai ales cele liberale tisaiste, manifestează un deosebit interes pentru tot ce stă în legătură cu faimele deosebite, riza de care vorbim. Aceste zări înregistrează cu plăcere ori ce poate fi nefavorabil pentru guvernul actual al coaliției. Până acuma însă presa maghiară adversară guvernului Wekerle s'a mărșărit la criticarea faptelor acestuia și la ironizarea atitudinii lui față cu diferitele chestiuni însemnate ale zilei. Ba se poate zice că în cea mai de căpetenie dintre aceste chestiuni, care privește introducerea votului universal din Ungaria, foile opoziționale liberale au fost cu multă cruțare față cu guvernul. Cauzele pentru care l'au cruțat sunt ușor de înțeles dacă vom ținea samă că contele Stefan Tisza nu s'a numărat nici el între aderenții votului universal.

De odată însă presa liberală și-a schimbat în mod esențial atitudinea sa de până acuma în chestiunea votului universal și se folosește de trăgănările de care s'a făcut culpabil guvernul Wekerle, în fața obligământului ce l'a luat asuprași de la coroană de a face reforma electorală, spre a procedea la atac direct contra lui pe această temă. În fruntea acestei acțiuni ce stă în legătură cu manifestațiunile aderenților votului universal stă „Pester Llyod”. Ori și cine va fi fost surprins a ceti în ziarul acesta o pledoarie atât de infocată pentru grabnica introducere a votului universal și în „Ungaria, ca aceea cuprinsă în articolul numitei foi de la 26 a l. c. din care redăm mai jos

partile esențiale. După-că este bine cunoscută conivența dintre elementele liberale și cele din care s'a compus așa numitul guvern al trabanților sub cabinetul Fejervary, am fi seduși a crede că articolul acesta al lui „Pester Lloyd” a fost scris de însuși ministrul de interne al acestui cabinet.

Ori și cum este un eveniment când cetim în acel organ, care zeci de ani de-arândul și-a bătut joc de adevăr și moralitate, că „Ungaria posedă astăzi un drept și un sistem electoral cari sunt o batjocurare a adevărului și a moralității”, și că constatarea acestui fapt face acum pe cei dela organul, cel ce totdeauna a fost un infocat sprijinitor al stăpânirii oligarhice egoiste, care s'a folosit de acel sistem electoral nedrept, imoral și abnorm pentru de a dirige după plac trebile țării și a tiraniza covârșitoarea majoritate a populațiunii acesteia.

Dar să trecem la însemnătatea actuală a apelului ce-l face „Pester Lloyd” guvernului să nu mai întârzie de ași împlini îndatoririle sale cu privire la reforma electorală.

După realizarea votului universal în Austria s'a schimbat deodată situația de până acuma a guvernului coaliției, devenind mult mai critică pentru el. I-s'a agravat înainte de toate pozițiunea în ce privește învoiala cu Austria, căci dela viitorul parlament vienez se poate aștepta o aprigă opoziție contra postulatelor sale. S'a agravat însă îndeosebi în ce privește realizarea reformei electorale un punct capital al programului cercurilor hotăritoare, cari fac presiune acum pentru ca să-și găsească o soluțiune mai grabnică.

De această situațiune critică a guvernului, care deveni și mai strâmtorată în urma izbucnirii crizei ungaro-croate, se folosesc azi adversarii lui cari sperează să-l moștenească în curând.

Noi n'avem decât să dorim ca în direcția aceasta încordarea să de-

vină tot mai mare, fiind-că printr'asta se va accelera numai procesul care în cele din urmă trebuie să aducă și pentru naționalități o ușurare a situațiunii lor insuportabile de azi.

Maj. Sa și proiectele Apponyi. Sub titlul acesta ziarul „A Nap” publică în numărul de astăzi următoarele cu privire la o convorbire ce ar fi avut-o deputații români în culoarele dietei: „Ministrul Apponyi a stat în Viena în contact viu cu șeful cancelariei, Daruvary. Ministrul — spun deputații români — a întrebat pe Daruvary, pentru ce nu-l primește Maj. Sa în audiență? La aceasta Daruvary a răspuns: *De aceea, fiindcă regelui nu-i convine legea școlară.* — Cum așa? a întrebat Apponyi. Doar Maj. Sa și-a dat consimțământul la prezentarea proiectelor.

Da — a răspuns Daruvary — *dar proiectele s'au schimbat esențial și Maj. Sa nu și-a dat consimțământul aceluia proiect, care i s'a prezentat acum spre sancționare.* Deputații români susțin mai departe — zice „A Nap” — că regele a desaprobat modificările făcute în spiritul „nisiunțelor șoviniste naționale.”

Convorbirea aceasta, telegrafiată ziarelor din provincie, a produs, de sine înțeles, mare consternare între aderenții coaliției.

Din dieta ungară. În ședința de ieri s'a continuat dezbaterile pe paragrafi a proiectului de lege privitor la servitorime. După votarea acestei legi se vor lua în dezbateri proiectele de lege prezentate de Wekerle în ședința de Luni, despre care am făcut amintire. La 1 Iulie dieta va lua apoi vacanțe până la 10 Oct. n.

Audiența lui Wekerle. Eri a fost primit în audiență de Maj. Sa ministrul-președinte Wekerle, care a raportat Maj. Sale despre afaceri curente. Se zice că în audiență ar fi fost vorba și despre chestiuni mai ardente, precum este conflictul croat și introducerea votului universal. După audiența Wekerle a declarat unui ziarist, că nu s'a hotărât încă data, când se vor continua tratările cu privire la pactul economic. Săptămâna viitoare va veni din nou la Viena, când se va stabili definitiv această dată.

Maj. Sa Monarhul și Isbânda socialiştilor. Ziarul „Ludovicze Novine” află din

Viena următoarele: Pe împăratul Francisc Iosif l'a surprins mult faptul, că la alegerile de acum făcute pe temeiul votului universal, a fost ales un număr atât de mare de social-democrați. Și când primul ministru al Austriei i-a comunicat, că în noul parlament vor fi 85 de deputați socialiști, împăratul i-a făcut imputări. Președintele conziliului s'a scuzat, asigurând pe suveran că marele număr de aleși social-democrați nu-i o măturie că ideile socialiste au ajuns atât-stăpâne peste masele populare din imperiu, ci isbânda socialiștilor se datorește numai politicii păgubitoare, urmate atâta vreme de partidele agrare și naționale. Baronul Beck a asigurat apoi pe Maj. Sa, că deputații socialiști nu vor pune piedeci votării diferitelor proiecte de legi mai de căpetenie, la care ține împăratul, cum este acela cu privire la contingentul de recruți. Numărul mare de deputați social-democrați — a mai declarat primul ministru austriac — e o cheazășie, că lupta în sânul parlamentului pe temă națională va fi domolită, iar noul Reichsrath va avea un caracter conservator, deoarece vor fi peste 120 de deputați conservatori de diferite naționalități luate la un loc. În urma acestei expuneri despre alcătuirea viitorului parlament austriac împăratul Francisc Iosif a respins demisiunea prezentată de primul ministru Beck

O convorbire cu regele Carol.

Sănătatea regelui. — Alegerile din Austria. — Presa străină și răzcoalele. — Mobilizarea armatei.

„Neues Wiener Tagblatt” publică o convorbire ce a avut-o corespondentul său din București într-o audiență ce i-a acordat-o regele Carol. Iată ce scrie corespondentul numitului ziar:

»Nu văzusem pe regele Carol de multă vreme și am rămas surprins de înfățișarea sa excelentă. Boala cea răutăcioasă, care în tot timpul anului trecut umpluse poporul român cu atâta grije, pare că a dispărut cu desăvârșire. Ca și în cei mai frumoși ani ai săi îi strălucesc ochii, ochii frumoși plini de energie și putere de viață, corpul și-a recăpătat vechia lui flexibilitate. Am rămas și mai surprins, când am văzut puterea și răbdarea inepuizabilă a acestui bărbat, împovărat de 68 de ani. În tot lungul timp cât a durat audiența, a stat ușor sprijinit de sabie înaintea mea.

Am complimentat pe rege pentru redobândirea sănătății sale.

— Da, mi-a spus regele, mulțumită

FCILETONUL „GAZ. TRANS.”

Inimiciei.

De Antoniu Cehov.

(Urmare.)

»Imi este imposibil să plec cu d-ta! zise Kirilov și pași spre sală.

Abogin îl urmă și îl apucă de mână. »Ești acum greu lovit de soarte, priec, dar eu nu te rog să vii pentru a cura dureri de măsele sau a funcționa ca specialist, ci te chiem pentru a scăpa o viață de om! continuă el a se ruga ca un cerșitor. Viața e mai presus de ori-ce suferință personală. Mă rog deci pentru eroism, pentru o faptă eroică! În numele iubirei de aproape!

»Iubirea de aproape! are, ca ori și ce lucru, două fețe! zise Kirilov iritat. »În numele tot acestei iubiri a deaproapelui te rog să mă lași în pace. Și îți mărturisesc pe Dumnezeu meu, că mi-se pare un lucru așa curios, când eu abia mă mai țin pe picioare și d-ta mi vii cu iubirea de aproape! Pentru nimic nu sunt bun în momentul asta... nu plec pentru o lume întreagă și cum să-mi las nevasta singură? Nu, nu...»

Kirilov, arătând cu mâna să-l lase în pace, făcând un pas îndărăt.

»Și... nu te ruga!« continuă pe urmă spăriat. »Mă rog de iertare... După lege sunt dator să-ți urmez și ai dreptul să mă iei de guler și să mă târăști după d-ta... Mă rog țărăște-mă, căci eu nu sunt în stare... Nici să vorbesc nu mai pot... Eartă-mă...»

Nu e dreptate doctore să vorbești în tonul acesta cu mine! zise Abogin, apucând mână medicului. »De lege nici vorbă nu poate fi! Să te silesc n'am nici un drept. Dacă vrei să vii vino, dacă nu vii te privește pe d-ta, eu nu am nimic cu voița d-tale de a face. eu mă adresez la sentimentul d-tale. Tânăra femeie moare. Mi-ai zis că totmai acum ți-a murit și copilul, cine poate deci să-mi înțeleagă groaza mea mai bine ca d-ta?!«

Vocea lui Abogin vibra de iritațiune, acest ton și această vibrare erau cu mult mai convingătoare ca cuvintele lui. Abogin era sincer, dar era curios că toate propozițiile ce le pronunța, sunau așa de reci și nenaturale și se deosebeau prin o împodobire cu cuvinte, cari nu erau la loc și păreau mai mult ca și cum ar fi ofenzat atât atmosfera din odaia doctorului, cât și pe femeia muribundă. El simțea asta și fiind-că se temea, că nu va fi înțeles, își da din toate puterile silința să-i apară vocea blândă și dulce, ca cel puțin prin asta

să poată să influențeze, dacă nu prin cuvinte. În genere nu influențează frazele, fie ele cât de frumoase și adânci decât numai asupra persoanelor liniștite și cu sânge rece, nu însă și asupra celor ce sunt fericiți ori nefericiți, pentru aceea momentele de fericire și durere se exprimă adesea numai prin tăcere. Amorezații se înțeleg unii pe alții mai bine atunci când nu vorbesc. O cuvântare funebrală, cât de călduroasă și bine simțită, nu poate mișca decât pe străinii, pe văduva și copiii morțului îi lasă reci și nepăsători.

Mirilov sta tăcut. După-ce mai înșiră Abogin câteva fraze despre chemarea medicului și despre cum trebuie el să se jertfească, întrebă doctorul posomorât.

»Lung e drumul?»

»Cam treisprezece până în patru spre zece verste. Am cai excelenți doctore! Îți dau cuvântul meu de onoare că într'un ceas te duc și te aduc înapoi. E vorba numai de un cias!»

Cele din urmă cuvinte avură o mare influență asupra doctorului, ca toate apelările la iubirea deaproapelui și la datoria medicului. El se gândi un moment și zise apoi oftând:

»Bine, să plecăm!»

Se duse repede cu pași siguri în cabinetul său și apără imediat într'un roc mai

lung. Abogin de bucurie mișca picioarele tot într'un loc, ajută medicului să-și îmbrace mantaua și eși cu el din casă afară.

Afară era întunec, dar totuși se vedea mai bine ca în antreu. Figura doctorului înaltă, ceva plecată, cu barba lungă și ascuțită și cu nasul așchii se putea observa bine. Se mai vedea fața palidă și capul mare al lui Abogin și un chipiu de student, care abia-i acoperea vârful capului. Cachenez-ul alb se vedea numai din față, la spate era acoperit de părul lui lung.

»Să mă crezi că pot apreția generozitatea d-tale, mormăi Abogin ajutând doctorului să se urce în calească. »În curând vom ajunge. Tu dragul meu Luca, mână cât se poate de bine! Te rog prea mult!»

Vizitiul mână repede. Treceau mai întâiu pe lângă un șir de case neînsemnate, cari erau înșirate în rând cu spitalul. În toate părțile era întunec, numai în mijlocul curții se vedea reflexul unei ferestri luminate, iar în etagiu de sus erau trei ferestrii, cari se deosebeau ceva în întunec. Caleasca înainta mai departe tot prin întunec: ici le veni câte un miros neplăcut și umed, ce provenea de la evaporarea bureților, colo se auzea freamătul frunzelor, ear corbii deșteptați prin gălăgia roatelor, se mișcau printre frunze și sbierau speriați, par-c'ar fi știut că doc-

lui Dumnezeu, sunt pe deplin restabilit. Când am împlinit 50 de ani la militarie și am serbat jubileul acelei aniversări, la începutul acestui an, în Ianuarie, și când am primit deputațiunea regimentului meu prusiac, schimbând de mai multe ori uniformă, m'am simțit foarte obosit; acum însă când cu inspecțiunile militare din ultimele zile nu am mai simțit nici cea mai mică urmă de oboseală.

După câteva convorbiri asupra a diferite lucruri, veni vorba despre *alegerile generale din Austria*.

— S'a făcut o rea experiență cu alegerile pe baza votului universal, a spus regele. S'a dovedit, că partidele liberale au intrat în campania electorală cu prea multă siguranță, crezând că vor învinge pe adversari. Le lipsea însă înainte de toate o bună organizare, cum de bunăoară au social-democrații și clericali.

Regele se însufleții apoi mult când veni vorba despre *răscoalele țărănești*. Cu multă indignare vorbi el despre depeșile fabricate la Cernăuți, cu privire la masacrele antisemite și la prigonirile în contra Evreilor, cari alarmaseră întreaga lume. Mai cu seamă »Neue Freie Presse« și »Berliner Tageblatt« s'au distins prin răspândirea acestor depeși. Pe »Neue Fr. Presse« nu o înțelege, deoarece directorul acestui ziar este un creștin; ziarul »Zeit«, al cărui director este un Evreu, a fost în această privință mult mai obiectiv, deși și acest ziar a publicat toate știrile posibile. »Neue Freie Presse« mai cuprinde încă și alte știri inexacte mai ales asupra Rusiei, din care cauză, a și început să piardă din prestigiu, pe care-l avea la locurile competente.

Câte basme nu s'au inventat! Se spunea că din Burdujeni multe mii de Evrei au fugit peste graniță, pe când în acea localitate se află numai câteva sute de Evrei; se mai spunea că spre Iași se îndreaptă 30.000 de țărani și că armata a pornit în contra lor; că peste Dunăre au trecut câteva mii de familii evreești, ale căror averi ar fi fost cu totul nimicite, pe când adevărul pe care se întemeiază această știre, era atacul în contra câtorva Greci. Din cauza răspândirii acestor zvonuri prin presa străină, a căror valoare o cunoștea ori cine în România, s'a produs o nemulțumire în contra Evreilor, cari erau acuzați că sunt complici la acele minciuni; și a fost un moment foarte periculos, când această nemulțumire era să se traducă prin fapte printr'un atac în contra Evreilor.

De fapt au avut loc în Moldova devastări regretabile pe socoteala Evreilor, dar nici unul dintre ei nu a fost serios maltratat și mai puțin încă, omorât, pe când în Muntenia arendașii și proprietarii creștini au suferit mult mai mult și mulți dintre ei au fost omorâți în mod sălbatic. Asupra acestor măceluri, presa străină a dat însă puține informațiuni, pe când asupra devastărilor și maltratărilor Evreilor au publicat corespondențe de coloane întregi.

Cât de mult erau spiritele iritate de aceste vești neadevărate, se poate vedea dintr'o depeșă, pe care el, regele, a primit-o din Viena dela un arendaș evreu, Costiner, care se refugiase acolo pe timpul răscoalelor.

Costiner este un om foarte bine crescut, la care regele a fost de multe ori în gazdă.

torului i-a murit copilul și că soția a lu Abogin zace greu bolnavă. Acu începură să se zărească prin întunecate câte un pom singuratic, tufișe; balta, pe care se vedeau umbre mari negri luca posomorâtă. Caleasca înainta tot mai departe prin șes. Croncănitul corbilor se perdea în urma drumeților, și în curând nu se mai auzi de loc. Aproape în tot drumul Kirilov și Abogin nu schimbă nici o vorbă. Numai odată oftă Abogin și mormăi:

»O situațiune teribilă! Nici odată nu iubești pe ai tăi așa decât atunci când ești în pericol să-i pierzi.«

Și pe când trecea caleasca încet printr'un rău, se sculă în picioare Kirilov, ca și cum l-ar fi spăriat ploscăiturile apei, și începă să se miște încoace și încolo pe locul lui.

»Ia ascultă, lasă-mă să mă duc, zise el trist, »viu mai târziu la d-ta. Ași vrea numai să trimit pe chirurgul regimentului la soția mea. Ea e singură!«

Abogin tăcu. Caleasca urma clătănându-se și lovindu-se de pietre pe țărmlul năsiptos înainte. Kirilov, pătruns de mâhnire se mișca neliniștit și se uită deodată îndărăt. În dosul lor se vedea la lucirea slabă a stelelor, drumul și sălciiile de pe țărml, cari se perdeau în întunecare. La dreapta se întindea șesul mare tot așa de monoton și nemărginit ca cerul; ici colo pe câte un ținut miștinios se vedea câte un foc slab din îndepărtare. La stânga pa-

Speriat, în urma știrilor publicate la Viena, a telegrafiat regelui, că întreaga sa avere a fost nimicită și că el, care s'a bucurat de favoarea suveranului, îl roagă să-i acorde protecțiunea sa. S'a stabilit însă în urmă, că pe proprietatea d-lui Costiner, numai ferestrele și ușile fuseseră sparte și că un automobil fusese sfărâmat, o pagubă totală ce nu trecea de 2—3000 lei. Alte pagube nu avuseseră. La venit în urmă greu d-lui Costiner, că a telegrafiat regelui.

Ziarul »Vorwärts« a publicat un articol, după cum știe el să facă, în care spune că răscoalele au fost o ocazie bine venită pentru rege de a încerca puterea de mobilizare a armatei și că a simțit o vie satisfacție, că mobilizarea a reușit. »Vorwärts« mai spune că regele ar fi dat ordinul să se tragă cu gloanțe, astfel că vărsarea sângelui s'ar datora suveranului.

La o asemenea acuzare, a spus regele, nu poate să răspundă decât cu disprețul tăcerii. Nu puteau să-i fie însă indiferente rapoartele mincinoase ce se trimeteau din Cernăuți și cari au iritat opinia publică în streinătate.

S'au cerut amănunte telegrafice și de la ministrul de externe din Viena și când scriitorul englez Sidney Wertmar i-a scris cerându-i amănunte, regele i-a răspuns, că presa streină și mai cu seamă cea din Viena a desfigurat adevărul și că numai la început țărani au întreprins devastări în contra Evreilor, dar răscoala nu a avut un caracter antisemit și pe lângă câțiva izraeliți, cari au fost maltratați, au fost sute de creștini omorâți. Nici un evreu nu a fost omorât, mișcarea a fost pur agrară.

Regele a așteptat să vadă, dacă va îndrăzni cineva să desmintă cele ce se spuneau în acea scrisoare: toți au tăcut, de oarec nimeni nu avea ceva de obiectat. E de regretat însă, că ziare importante continuă încă să răspândească știri neadevărate asupra României.

Astfel în ultimele zile ziarul »Berliner Tageblatt« a publicat o depeșă fabricată undeva, prin care spune că Cogălniceanu, care a fost arestat pe bănuială, că ar fi instigator, a fost dus la Giurgiu și torturat pentru a i-se smulge o mărturisire.

E adevărat, a spus regele, că țărani sunt foarte apăsați de câtră arândași. El singur la citit unele din actele ce s'au adus înaintea tribunalului din Văslui cu ocazia unor procese și în cari se stabileau condițiuni extrem de aspre cu privire asupra tocmelilor agricole.

Regele speră că se va găsi o soluțiune împăciuitoare pentru greua chestiune agrară.

„Pester Lloyd“ despre votul universal.

În »Pester Lloyd« din 26 Mai a. c., a apărut un articol îndreptat în contra guvernului, în care se pledează în mod demonstrativ pentru votul universal.

În introducere »Pester Lloyd« arată, că într'adevăr rezultatul primelor alegeri ce s'au făcut în Austria pe baza sufragiului universal, e și o chestiune prin excelență ungară. Desvoltarea în Austria și Ungaria

ralei cu drumul se întindea o colină, pe care creșteau multe tufe mici; peste colină se vedea semiluna mare, roșie de ciază și de mici norișori acoperită, cari păreau c'o păzesc din toate părțile, ca nu cumva să le scape. În toată natura se observa ceva bolnăvicios și trist; pământul părea ca o femeie căzută, care stă singură în chilă ei și se silește să uite trecutul, să chinuște cu amintiri din primăvara și vara vieței și așteaptă apatică după indispenșabila iarnă. Ori încătrău te uitai și se părea natura, ca o groapă neagră și adâncă, din care nici Kirilov cu Abogin, nici semiluna roșie n'ar mai fi în stare să iasă afară...

Cu cât se apropiară mai mult de țință, cu atât deveni Abogin mai neliniștit. Se mișca pe locul lui, sări în sus, se uita peste umerii vizitului în depărtare. Când se opri trăsura la scara principală a casei, care scară era frumos ornată cu draperii de pânză învărgată, și când se uita el la ferestrele din etagiul al doilea, se auzia ce greu respiră Abogin. »Dacă se va întâmpla o nenorocire, atunci... n'o voi putea suporta« zise el intrând cu medicul în antreu și frecându-și de iritat ce era mâinile.

»Dar n'aud nici un sgomot, poate că toate merg bine«, adăuse el, dându-și silința să audă ceva.

(Va urma.)

a fost și în era constituțională a trecutului deosebită. Cu toate acestea în chestiunea votului universal, este o legătură, despre care trebuie să se vorbească franc.

»E o zadarnică — zice »Pester Ll.« — încercare a școlii noastre politice ce moare, compusă în mare măsură din elemente oligarhice, de-a prezenta sufragiul universal drept ultimul refugiu al Cezarismului și a-l discreditat în acest chip. Dacă ar fi aceasta adevărat, tot ar mai rămânea să discutăm, dacă oare alegerile actuale pe baza censului, cu abnormitățile lor, nu sunt ultimul refugiu al unei stăpâniri aristocratice egoiste; și tot ar mai fi discutabil faptul, că oare dela care dintre aceste două stăpâniri, pot să se aștepte păturile largi ale poporului la o îmbunătățire radicală a sortii lor, la o participare mai intensivă la cărmuirea destinului statului. Mărturisim sincer, că nu putem recomanda sufragiul universal, decât în urma constatării faptului, că Ungaria posedă astăzi un drept electoral și un sistem electoral, cari sunt o batjocurare a adevărului și moralității.«

Arată apoi greșala de neiertat, ce a făcut-o partidul liberal, care a suferit de străbălarea sistemului și a practicii electorale atâta timp, fără a crea pe baza censului egal o lege electorală liberală, precum au făcut-o liberalii din Anglia. Dacă însă întârzierea s'a făcut odată, numai rămâne acum, decât trecerea nemijlocită la sufragiul universal. De altfel 350 dintre cei 453 deputați ai camerei actuale ungare, au ajuns la mandat pe platforma sufragiului universal și guvernul printr'un pact cu coroana s'a îndatorit să facă această reformă electorală.

Apoi »P. L.« continuă așa :

»Dacă, cu toate acestea, în parlamentul nostru vine vorba despre mii de chestiuni, numai la reforma electorală și la sufragiul universal nu; dacă guvernul se ocupă cu cele mai divergente chestiuni politice, încercă să le rezolve și nu le poate rezolvi în urma conflictelor, ce le-a provocat, — și numai reforma electorală o lasă să ruginească în stadiul prim al adunării de material, — e aceasta o specialitate cu adevărat maghiară, care caracterizează nematuritatea masselor de alegători și ne prezintă netemeinicia politicianilor în lumina cea mai tristă. În nici un alt stat al lumii, nu s'ar putea încumeta un guvern numit cu astfel de îndatoriri, de-a purta alegătorii și societatea — un an și jumătate cu vorba, mângându-i, că studiază cu sârguință chestiunea sufragiului universal și că la sfârșitul anului al doilea al existenței sale va putea prezenta rezultatele acestor studii temeinice, — nu în forma de proiecte de lege depuse pe birourile parlamentului, ci va putea să le supună unei anchete.

»Pretutindeni în lume, un astfel de guvern ar fi expus răsului și batjocurei publice, numai în țara noastră să închină lumea în fața acestei înțelepciuni a nepuținței sau în fața unei astfel de batjocurii machiaveliste a unor angajamente politice luate, pe cari, prin urmare, moralește te-ai și îndatorit să le împlinești.«

Vorbind apoi de necesitatea ce se impune, ca clasele dominante ungare să abzică cu cuviință de privilegiile lor de până acum zice, că ele trebuie să grăbească, căci timpul silește și împrejurările silesc și mai mult.

»Noi avem convingerea tare, că clasele de producători ca și clasele de proprietari, industriașii ca și economii — cu toate, că au alte convingeri politice — în curând se vor prezenta guvernului pentru a-i cere, a-l admonia de-a realiza, în urmă, sufragiul universal. Nesfârșitele greve ale tuturor categoriilor de muncitori înăbușă producția și-o amenință cu totală exterminare. Prețurile se urcă la înălțimi spaimântătoare, și — cu excepția celor zece mii aristocratice — mizeria devine insuportabilă pentru populațiune. Emigrarea împiedică circulația sângelui în organismul statului. Roșeața din fața noastră nu e un semn de sănătate, ci semnul infalibil al anemiei. Sufragiul universal nu e o panaceă pentru relele aceste îngrozitoare, dar e în orice caz în stare să reducă stările aceste la un minim tolerabil.«

Mai departe »P. L.« spune, că discursul ce l'a ținut secretarul de stat Mezösy în contra socialiştilor, este un anachronism și aplausele cu cari a fost întâmpinat în parlament, sunt un certificat de paupertate pentru vederile legislatorilor unguri. N'are simpatie pentru felul de-a lupta al socialiştilor, dar nu trebuie să ne fie teamă de participarea lor la afacerile politice, căci în parlament sunt mai puțin periculoși și mai menajabili, decât în afară de el, unde cu martiriul desmoștenilor și cu aere de prigonii pot să influențeze mai adânc sentimentele masselor. Nu se teme că socialiştilor din Ungaria vor putea avea un rol,

cum s'a întâmplat în Austria, dar e sigur că sub influința sufragiului universal se va risipi structura putrezită de vremuri a partidelor ungurești de azi. Soartea acestor partide e pecetluită chiar și fără sufragiul universal. Articolul încheie cu următoarea semnificativă apostrofare:

»In numele moralității politice, cu considerarea la mizeria materială a claselor producătoare, — îi aducem guvernului aminte de îndatoririle sale. Dacă nu e în stare, sau nu vrea să îplinească în grabă promisiuni făcute în mod solemn, — nu mai e nici demn de-a cărmui destinele acestui stat, care arde de dorul de-a se putea desvolta în libertate națională, socială și materială!«

D. Sturdza despre chestia țărănească.

— Fine. —

»Aceasta nu este cinstit, precum nu e cinstit ca un capitalist să ia dobândă de 20, de 30, de 50 la sută. Un asemenea capitalist se numește uzurar.

În privința uzurei agrare, voiu cita opiniunea d-lui Carp, a șefului partidului conservator. Iată ce spune d-sa :

»În închirierile de pământ, există o »disproporțiune între valoarea de locațiune și prețul obținut dela săteni, care dă acestor contracte un caracter uzurar«. Oare concluziunea nu e dreaptă — că această cămătărie agrară trebuie să dispară?

Suntem înaintea unei probleme mari și anume: ca traiul țărănilor să fie omeneșc. Să fie țăranul îmbrăcat țăărănește, dar bine, nu ca un calic. Să nu tremure iarna de frig el și copiii lui. Pentru aceasta trebuie să aibă mijloace de a se îmbrăca, și aceste mijloace să nu i le ia cămătarul agricol.

Să aibă asigurată hrana zilnică și să-nătoasă pentru sine și copiii lui.

Să aibă țăranul o locuință omenească, ca să nu mai locuiască în bordeiu și în case, cari nici pentru vite nu se potrivesc.

Țăranul să nu aibă traiul lui astfel organizat, încât să fie vecinic dator, pentru că astfel el nu mai este un om liber, ci este rob.

Să nu se mai audă zicându-se cuvântul că țăranul este din fire leneș. Dacă s'a introdus lenevia în țărânie, aceasta provine de acolo, că el nu e om liber, ci pe jumătate sau pe trei trăimi el trăiește în robie. Administrațiunea rea, justiția rea, cămătăria il storc, socotelele nedrepte îl turtesc! Cum să nu devie nepăsător, când el nu are nici o speranță?

Când va dispărea apăsarea, când țăranul va putea să se desvolte în liniște și bucurându-se de dreptate, nespeculat de nimeni, atunci se va vedea în toată țeara un sbor spre bine, astăzi necunoscut.

Conservatorii au zis acum douăzeci de ani: — și noi dorim să avem țărani cari să fie bogați. Pentru a vedea această dorință îndeplinită, guvernul conservator a hotărât să se vindă țăranilor din moșiile Statului loturi de 20 și 25 hectare.

Dar, în loc să le vândă cu prețuri măsurate și hotărâte din capul locului, le-a scos la licitațiune. Țărani s'au licitat între ei și au ajuns să cumpere de la Stat pogonul cu 800 lei, ceea ce revine la 1600 lei hectarul, plătinduse la acest preț o dobândă de 5 la sută, și cu amortizare de 25 de ani. Care a fost rezultatul? Că după zece ani, acelor țărani Statul le vindea ce-nușa din vatră; că acei țărani ajunseseră a fi cerșitori! Măsură dreaptă și cumpănită era oare de a li se vinde pământurile cu prețuri nemăsurate și neomenoase?

Această procedere era — cămătărie și robie.

În timpul ministerului național-liberal din 1895 s'a redus prețul hectarului la 1000 lei, procentele au fost scăzute la 4, și anii amortizării au fost lungiți la 60.

Astfel au putut să răsuflie acei țărani, meniți a deveni o clasă mijlocie.

Am citat acest exemplu, pentru că el este un ce caracteristic: Vrei să faci binele, dar te servești de măsuri rele.

Soluțiunea de dat este ca țăranul să fie om în realitate liber cum suntem și noi din clasele avute. Ca să fie țăranul liber, el trebuie să fie pus în pozițiune ca să fie un om liber. Numai când țara noastră va fi compusă din 6 milioane de oameni liberi, mulțumiți sufletește și trupește de bunul lor traiu, numai atunci viitorul României va fi deplin asigurat.

O țară săracă și fără dreptate, o țară unde o parte a populațiunii este apăsată și împilată de cealaltă parte, o asemenea țară stă dinaintea a mari pericole!

Ași putea să vă citez țări în asemenea pozițiune; dar vreau mai bine să vă

citez o țară depărtată de noi, a căreia dezvoltare modernă nu e mai veche decât a noastră; o țară mică, de care înainte de 50 de ani nici nu se vorbea, și care astăzi a devenit, nu mai mare, dar mai puternică. Ea se numără între statele cele puternice. Țara aceasta este Japonia. A crescut în putere Japonia, pentru că acolo cetățenii toți sunt liberi, apăsare nu există, și datorită cătră patrie e o realitate din partea tuturor.

Probleme mari suntem noi chemați să rezolvim de astădată. Dacă toată țara va fi unită, și cred că va fi unită, pentru că prea mulți oameni sunt, cari suferă de gospodăria cea rea și de justiția cea rea și de instrucțiunea și de traiul rău — dacă toată țara va fi unită, se va regula ca neajunsurile să dispară, ca să îndeplinim munca bătrânilor noștri, cari ne-au lăsat o țară independentă, pentru ca noi să o înălțăm la o țară de cetățeni liberi și fericiți.

Acesta este, d-ilor, în scurt, programul nostru. Nu l' desvolt mai mult pentru că au să vorbească și alți oratori. Dar am crezut, fiindcă mă număr astăzi între cei bătrâni ai țării, să expun acest program cu toată franchețea, cu toată lealitatea, cu toată convingerea și cu promisiunea, că în sensul acesta voi lucra cu prietenii mei.

STIRILE ZILEI.

— 16 Maiu v.

Ploile din România și bursa din Viena. Din Viena se anunță că ploile din România au avut o influență bună asupra bursei de aici, în ce privește cerealele, întru cât se spera că nu se va mai interzice exportul. Din această cauză eri, Marți, dimineață prețul porumbului scăzuse la 6 coroane; după amiază însă aflându-se, că ploile în România n'au fost suficiente, prețul porumbului a crescut din nou la 6, 8 coroane.

La examenul de maturitate al școlii com. sup. române din Brașov va asista ca reprezentant al ministrului reg. ung. de comerț d-l Wilhelm Paul, președintele camerei comerciale și industriale din Brașov

Gând se va stabili țarul la Peterhof. Ziarului »Post« din Berlin i-se telegrafiază din Petersburg următoarele: După o lungă constatare ce a avut-o țarul cu cei din anturajul său, s'a decis să se înceapă cu pregătirile pentru mutarea familiei imperiale la Peterhof. Încă nu se știe în mod precis dacă țarul se va stabili deodrept la Peterhof sau va interprinde mai întâi o călătorie pe mare. În tot cazul, de lucrul acesta se va ști după inspectarea trupelor la Tarskoe-Selo, la care solemnitate pe lângă împărat și suita sa, va lua parte și țarina și prințul moștenitor.

Vinderea pădurilor episcopiești din Bihor. Sub acest titlu »Lumina« scrie următoarele: Românii de prin munții Bihorului li-se arată o viață nouă plină de speranțe frumoase. Episcopia vinde în luna viitoare o parte din pădurile sale și în scurt timp se vor ridica pe teritoriul acestora fabrici și colonii industriale. Episcopul gr. cat. din Nagyvárad (Oradea-mare) are o pădure de 150,000 de jugăre, care se extinde de la Beiuș până la Hunedoara. Această avere colosală de zeci de ani nu aducea nici un folos. Episcopul Radu acum vinde o mare parte a pădurilor spre exploatare, și prin asta deodată va ajunge la un venit de 3 milioane de cor. Pădurea care se va vinde încurând, dă 15,200 jug. și are o valoare de 2,570,000 coroane. Mii și mii de arbori frumoși și prețioși conțin aceste păduri seculare din jurul Beiușului. În jurul locuiesc români săraci, năcăjiți, flămânzi, cari nu-și puteau câștiga nici pâinea de toate zilele. Prin ținutul întreg abia vezi o pășune pentru vite și capre. — Exploatarea pădurilor va da pâne locuitorilor pentru un șir lung de ani. Aprobarea ministerială fixează exploatarea pădurilor pe 40 de ani. Așadar în decurs de 40 de ani au să piară arborii gingantici și de aici. — Pădurea în 21 Iunie să va vinde prin licitație publică în Oradea-mare. Vestea ei a ajuns în toate țările din Europa. Episcopatul a trimis prospect pentru fiecare interpretător și nu e mirare, dacă acum din toate părțile peregrinează la palatul episcopesc trimișii firmelor străine cu mii și mii de propuneri. Precum amintisem deja în 21 Iunie se va decide, cine va fi acel fericit, care va spori cu 3 milioane coroane venitele episcopului. Mângâiere însă numai în împrejurarea aceea aflăm, că exploatarea pădurilor, precum și întemeierea de fabrici, va aduce câte o bucată de pâne și amărâtului popor din jurul Beiușului.

Oaspeți japonezi în Germania. »Kölnische Zeitung« află din Berlin că în curând un număr de cetățeni japonezi vor vizita Germania. Participarea escadrei japoneze la serbările din Kiel a fost anunțată în mod oficial. Fostul ministru Yamamatu și generalul Nischi, cari acum interprind o călătorie în Europa, vor vizita Berlinul înainte încă de anunțatele serbări. La începutul lui Iunie va mai sosi în Berlin și prințul Kuri. Pentru mâne se așteaptă sosirea în Capitala Germaniei a ambasadorului japonez dela Peterburg, care va fi primul delegat japonez la conferințele păcii dela Haga.

Moartea văduvei lui Mac Kinley. Văduva fostului președinte al Statelor-Unite, Mac Kinley, a murit alaltăeri în orașul Canto din Ohio, în urma unui atac de apoplexie.

O plângere caracteristică a stenografilor Dumei. Stenografil și stenografele Dumei s'au prezentat președintelui Golowin cu o plângere ciudată. Ei declară, că din motive pur morale le este absolut imposibil să asculte și deci să noteze toate expresiile de cari se folosește fracțiunea Purischievici. Aceste expresii jiguesc nu numai morala publică, ci și cel mai primitiv simț de demnitate.

Nessi în America. Sunt deja 3 săptămâni, de când fostul deputat dietal, Nessi Pal, pe care tribunalul l'a condamnat pentru falsificare de acte, a fugit din Budapesta, lăsându-și aici pe fiul său în etate de 10 ani. Zilele trecute a sosit pe adresa fiului său o epistolă dela Nessi, în care scrie, că din Budapesta a luat drumul spre Londra, dar negăsind aici nici o ocupație, are de gând să plece în America. În caz, că nici aici nu l'ar favoriza norocul, se va reîntoarce în Budapesta și își va face pe-deapsa dictată de tribunal.

Un cadavru într'un cușor. Doi greci au sosit luni în New-York și au descins la hotel, aducând un cușor mare. În curând au dispărut însă lăsând cușorul la hotel. Personalul hotelului văzând că pasagerii nu se mai reîntorc, au deschis cușorul și au găsit întrânsul un cadavru care s'a stabilit că e al preotului armean Gaspar. Medicii au stabilit că preotul era încă în viață când a fost închis în cușor. Cei doi pasageri n'au mai putut fi găsiți.

Achitarea familiei Costuri. Ne amintim, că în vara anului trecut au sosit în București albanezii Spiro și Cristache Costuri, însoțiți de nuntași spre a săvârși căsătoria lui Cristache în București, în urma ne mai auzitelor persecuții din partea Grecilor. Familia Costuri, ceva mai târziu a fost acuzată, că ea a pus la cale asasinarea metropolitului grec Fotios. Ion Costuri și fiii săi Iduen și Cristache au fost arestați. După o închisoare preventivă de 5 luni, tribunalul din Corcea a achitat zilele trecute pe membrii familiei Costuri, pe ne-drept învinuți și victimă a mizerabilelor uneltiri grecești.

Millionarul Morgan în Italia. Din Genova se comunică ziarului englez »Ewning Standard« că cunoscutul milionar american Morgan, va pleca în curând în Italia pentru a cumpăra lucruri de artă și antichități. Guvernul italian, care a fost încunostiintat, a îngrijit ca Morgan în tot timpul călătoriei sale în Italia, să fie urmărit de detectivi, oprindu-l a lua cu dânsul comori de artă italiană. Morgan a declarat că nu se va da înapoi dela orice prețuri pentru a-și putea procura obiecte de artă italiană.

Asasinatele din Macedonia. Ziarului »Politische Coresp.« i-se comunică, că aproape de Ueskueb s'a săvârșit de curând o crimă, care a produs mare senzație atât din cauza persoanei, care a fost ucisă cât și prin felul cum a fost făptuită crima. Marele proprietar mahomedan Ramis-Effendi a dormit de curând împreună cu administratorul său, o noapte, la conacul moșiei sale din Unsican. La miezul nopții, sosi o patrulă deghizată militară, care ceru și obținu încartirarea. Peste noapte ne-cunoscuții ucisă pe Ramis și administratorul său. Asasini sunt bulgari, cari au făptuit crima pentru purtarea despotică a lui Ramis-Effendi față de țărani. Această crimă a produs însă o mare agitație printre mahomedanii, cari s'au și răzburat. O bandă de 150 de albanezi din satul Elova au atacat satul Unsican și a dat foc la o treime din locuințe. Banda a fugit apoi răpind 3 Bulgari.

Longevitate. Din o statistică întocmită la ministerul român al domeniilor, asupra mișcării populației din România, rezultă că în cursul lunii Ianuarie 1907 au încetat din viață în comuna Fântânele, un bărbat de 100 ani și o femeie de 105 ani; în co-

muna Todironi un bărbat de 105 ani, în comuna Dumbrăveni o femeie de 120 ani, în comuna Corni un bărbat de 110 ani și în comuna Tudora o femeie de 120 ani.

Concert militar. Măne, Joi, va cânta musica militară în cafeneaua »Transilvania«. Inceputul la orele 8 seara. Intrarea liberă.

Cronica din afară.

Inalți funcționari ruși concediați. Din Petersburg se anunță, că guvernatorul Petersburgului, Sinoviev, și primul consilier al administrației guvernământului Demianov, au fost concediați. Cauza concedierii ar fi mari fraude descoperite la administrația averii minorilor.

In afacerea hârtiilor lui Montagnini. Primul-ministru francez, Clemenceau, a adresat ziarului »Le Temps« o scrisoare de protestare contra afirmațiunii, după care hârtiile Montagnini ar fi fost traduse în conformitate cu intențiunile guvernului și textul traducerei nu ar fi autentic.

Sinodul Rusiei și complotul contra țarului. Sfântul Sinod al Rusiei s'a ocupat de evenimentele din ședința Dumei dela 20 Maiu st. n., în care s'a dezvoltat interpelarea în privința complotului urzit contra vieții țarului. Sinodul a votat o hotărîre, prin care îndeamnă pe toți preoții, cari aparțin partidelor extreme, să declare în public că părăsesc aceste partide, sau să comunice Sfântului Sinod, dacă se opun acestei hotărîri.

Conflictul Passici-Vuici. Ziarele sârbești se ocupă de conflictul ce a izbucnit între președintele consiliului de miniștri Passici și între Vuici, ministrul Serbiei la Berlin, care, precum știm, a afirmat că actualul prim-ministru a fost la Viena, având o convorbire cu contele Goluchowski, în urma căreia a luat puterea. Câteva ziare au și început să vorbească de o criză ministerială. În cercurile guvernamentale predomină însă părerea că conflictul va fi aplanat.

Concursuri pentru premiile

„Academiei Române“

(Continuare)

IV. Premiul Ion Kalenderu de 1,000 lei, se va da în sesiunea generală din 1908, prin secțiunea istorică, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: »Monografia economică, statistică și socială a unei comune rurale din România.«

V. Premiului Satului Lazăr de 5,000 lei, se va da în sesiunea generală din 1909 prin secțiunea științifică, celei mai bune lucrări în limba română despre: »Politica agrară a României și înrăurirea, ce ea a avut asupra stărei economice și sociale a populației rurale.«

VI. Premiul Adamachi de 5,000 lei divizibil, se va da în sesiunea generală din anul 1909, prin secțiunea științifică, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: »Studiul fânțarilor din România, ca propagatori ai malariei, și cercetarea mijloacelor practice pentru stinggerea acestor boale.«

VII. Premiul Neuschotz de 2,000 lei, se va da în sesiunea generală din 1909, prin secțiunea literară, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: »Industria casnică la români, trecutul și starea ei actuală.«

VIII. Premiul Alexandru Bodescu de 1,500 lei, se va da în sesiunea generală din 1909, prin secțiunea literară, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: »Elementul național în poezia lui Eminescu.«

IX. Marele premiu General Ioan Carp și Maria Carp, de 7,000 lei, se va da în sesiunea generală din 1909, prin secțiunea literară, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: »Sintaxa limbii române«, studiată în mod istoric și comparativ.

X. Premiul Princesa Alina Știrbei se va da în sesiunea generală din 1910, prin secțiunea literară, pentru cea mai bună: »Carte de lectură pentru școlile secundare.«

XI. Premiul Statului Eliade-Rădulescu de 5,000 lei, se va da în sesiunea generală din 1910, prin secțiunea literară, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: »Poezia populară românească, cuprinsul, stilul și versificația ei«, studiate în asemănările și în legăturile ei cu poezia românească cultă și cu poezia populară a altor popoare, mai ales a celor vecine, cari au avut influență asupra culturii populului românesc. Se va studia versificațiunea românească populară și artistică în comparațiune cu cea latină clasică, cu cea latină medievală și cu cea romanică.

XII. Premiul Adamachi de 5,000 lei divizibil, se va da în sesiunea generală din 1910, prin secțiunea literară, celei mai bune lucrări scrise în limba românească despre »Sufixele de formarea cuvintelor în limba românească, studiate din punctul de vedere al formei, al senzului și al originii lor.«

XIII. Premiul Năsturel din seria A, de 5,000 lei, se va da în sesiunea generală din 1910, prin secțiunea istorică, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: »Genealogia Basarabilor.«

XIV. Premiul G. San-Marin de 2,000 lei, dimpreună cu procentele acestui fond, până la acordarea premiului (decizia 6 Martie 1905), se va da în sesiunea generală din 1910, prin secțiunea istorică, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: »Expunerea tuturor felurilor de intervențiune a Statului în relațiunile dintre capital și muncă, în folosul muncitorilor.«

XV. Premiul Alexandru Ion Cuza de 6,000 lei, se va da în sesiunea generală din 1911, prin secțiunea literară, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: »Istoria școlii la Românii de pretutindeni până la anul 1866.«

(Va urma.)

ULTIME STIRI.

Viena, 29 Maiu. »Politische Corespondenz« află din Constantinopol, că episcopilor din Macedonia li-s'a interzis ca să mai participe la adunările consiliilor de administrație din districtele de acolo. Acestei dispozițiuni a trebuit să se supună și locțiitorul mitropolitului din Monastir, mitropolitul aflându-se actualmente la congresul sinodului din Constantinopol.

Budapesta, 29 Maiu. Localitatea Rudolfsnad a fost cu desăvârșire devastată în urma furtunei și inundației, care a rupt zăgazurile. Cea mai mare parte din casele orașelului s'au prăbușit, iar populațiunea viețuește acum sub cerul liber. Astă noapte s'a deslănțuit asupra numitei localități o nouă furtună năpraznică. În presa ungară s'au deschis liste de subscripții, pentru a veni în ajutorul nenorociților locuitori.

București, 29 Maiu. O puternică explozie s'a produs eri seara la grajdurile primăriei, din calea Plevnei. Explozia a dat naștere unui incendiu, care a consumat trei încăperi, locuința mecanicului diriginte și garajul. S'au cauzat pagube de peste 100 de mii de lei.

Belgrad, 29 Maiu. În urma conflictului dintre președintele consiliului Passici și dintre ministrul Serbiei la Berlin, Vuici, acesta a declarat într'o scrisoare adresată președintelui consiliului, că pune la dispoziția guvernului postul său de ministru la Berlin, și cere a fi pus în pozițiune de retragere. Vuici a adăugat că-și menține în totul declarațiunile făcute.

Braunschweig, 29 Maiu. Dieta a ales de regeț al Braunschweigului pe ducele Ioan Albert de Mecklenburg.

Sofia, 29 Maiu. Sinodul bulgar a adresat un memoriu guvernului rus, rugându-l să se respingă petițiunea patriarhatului ecumenic cătră țar, prin care țarul era rugat să intervină pentru ca cei patru episcopi greci din Bulgaria să fie reprimiți, iar bisericile grecești din Bulgaria redade cultului bisericeii grecești.

Posen, 29 Maiu. Poliția dela graniță a arestat eri un număr de 14 anarhiști ruși, cari căutau să fugă din Germania în Elveția. Aproape toți erau tineri în vârstă de 20 de ani și erau înscriși la universitățile din Rusia. Ei au fost urmăriți pentru diferite crime de natură politică.

Moscova, 29 Maiu. La Nowi-Nicolaew, guvernământul Tomsk, au fost executați eri 14 persoane, condamnate de tribunalul militar.

Raguza, 29 Maiu. În vreme ce guvernul Muntenegru a interzis apariția tuturor ziarelor de opoziție, partidul național a izbutit să tipărească un manifest în 20 de mii de exemplare, în care se acuză prințul Muntenegrului de călcarea Constituției, iar guvernul e amenințat cu o răscoală armată a poporului. S'a căutat să se introducă pe furiș cantitatea asta mare de manifeste revoluționare, dar autoritățile au confiscat 15 mii de exemplare și au arestat pe redactorii lor.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.interim.: Victor Branisce

Produsele Fabricii de mărfuri argiloase din Cristian (țevi de piatră și articole Chamotte) se află de vânzare cu prețuri originale numai în **Depozitul din Brașovul-vechiu, Strada lungă Nr. 35, care s'a deschis din 1 Maiu.** (2843. 6-89)

A XXVI Loterie de stat reg. ung.

pentru scopuri de binefaceri. Loteria aceasta conține **11,969 câștiguri** în suma totală de **365,000 cor.**, cari se plătesc în bani gata.

Câștigul principal 150,000 coroane.

Și:		10 câștiguri cu	1,000 cor.
1 câștig principal cu	20,000 cor.	150 "	100 "
1 "	10,000 "	300 "	50 "
1 "	5,000 "	1500 "	20 "
5 câștiguri "	2,000 "	10,000 "	10 "

Tragerea urmează irevocabil în 28 Iunie n. 1907.

Un los costă 4 coroane.

Losuri se capătă la Direcția Loteriei r. u. în Budapesta (Oficiul vamal), la toate oficiile de Poște, Dajdie, Vamă și Sare, la stațiunile Căilor ferate, Trafici și Zaratii.

(2846,5-6.)

Direcțiunea loteriei reg. ung.

Cea mai bogată baie feruginoasă în acid carbonic și baie de nămol, hidroterapie rațională, cură de zăr și lapte

D O R N A

în Carpații Bucovinei.

Stație a Căilor ferate, situată la confluența Dornei și Bistriței auriu, 14 oare depărtare dela București și 11 oare depărtare dela LIOV.

Palate monumentale de cură, apaducte din izvoare Alpine, canalizație, lumină electrică, cale pentru biciclete, de două-ori pe zi concerte ale muzicii militare dela Regimentul din Bistrița, excursiuni în România, Transilvania și Ungaria apropiată cu trăsură, călare și plute.

Succese splendide la: boale de nervi, boale femești și cele de inimă, la anemie, arteriosclerosă, și exodate.

Prospecte gratis.

Informațiuni medicale se pot lua la medicul stabilimentului de băi, cons. imp.

2855,5-15.

Dr. Arthur Loebel.

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.
Vindecă și inviorează

Nu e mijloc secret.
pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuțiri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asmă, suțul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftii de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, însomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimito banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis s'ese confunde cu aparatul „Volta“, de ore-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oficios oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja iestătinătatea crucei male electro-magnetice o recomandă îndecesebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor. folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție forte slabă.

Expediție din centru și local de vëndare pentru țără și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V/28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

Îngust este spațiul

nui loc a descrie efectul fabulos cel produce Regulatoru Teintului „Hoppa“ pentru înfrumșetarea feței. Aceasta ar fi de prisos.

Faptele vorbesc,

On. Dame să cumpere „Hoppa“ cu 2 cor. 50 bani și dispariția miraculoasă de pistrui, pete de ficat, roșiata pielii, sgrăbunțe și ori-cărei necurățenii a pielii va dovedi mai bine ca vorbe, că singur „Hoppa“ suplii este toate cosmeticurile ca cremă, spăunuri și pudră. Inmoaic, înținereste, iavioarează, albește fața, mânil, grumazi și umerii.

HOPPA engl. Regulator-Teint **HOPPA** Deposit principal **HOPPA** **Wilhelm Kaiser & Cie**

Győr, Baross I. Se capătă în farmacii și Drogerii. 2799,7-10.

La tipografia și libtaria A. Mureșianu

se află de vëndare următoarele: Cărți literare apărute din ediția „Minerva“, București.

- N. Petra-Petrescu. Ilie Marin, istoriocră pentru tinerime, localisată după nemțese. 193 pag. . Prețul cor. 1.50
- Vasilie Pop, „Domnița Viorica“ roman. Prețul 2 cor. (plus porto bani 20)
- M. Salodeanu. „Floarea Oflită“, roman. Prețul 2 cor. (plus porto bani 20)
- Ștefan Iosif, „Credințe.“ Poesii à cor. 1.50
- Em. Gârleanu-Emilgar, „Bătrânii“, schițe din viața boerilor moldoveni 1.50
- Eugeniu Bourceanu. „Povestiri din copilărie“. Prețul à . . . cor. 1.50
- M. Eminescu. Poesii postume“, ediție nouă, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50
- N. N. Beldiceanu. „Chipuri dela Mahala“ Conține 305 pag. Prețul cor., 1.50
- Ion Manolache-Holda. Fețe, portrele schițe și nuvele, ediție I. 316 pag. Prețul Lei 1.50
- Il. Chendi. „Fragments“. Un sir de interesante articole (informațiuni literare), și sunt o continuare a volumelor „Preludii“ și „Foiletone“ scrise. 246 pag. Prețul . . . Lei 2.50
- Al. I. Odobescu opere complete. Vol. I. Pagini 360. Prețul Lei 1.50.
- M. Sadoveanu. Amintirile căpraru-lui Gheorghită. Pagini 280. Prețul Lei 2.
- Din operele complete a lui Ioan Creangă a apărut ediția a doua. Prețul 1 cor. 50 fil plus 20 b. porto.
- „Călăuza stațiunilor balneare“ de Aurel Scurtu. Prețul 1 cor. 50 fil. plus 20 bani porto.
- „In institutul grafic Minerva“ Bucuresei a apărut „Opere complete“ de N. Nicoleanu, C. Stamati și V. Cârlova la olaltă intro singură Broșură. Prețuri 1 cor. 50 plus porto 10 bani se pôte procura prin Librăria A. Mureșianu Brașov.
- In institutul grafic „Minerva“ a apărut „Popasuri vântorești“ de Ion Bârseanu pe 205 pagini formatul octav mare prețul cor. 1.50 bani plus 20 bani porto. Se poate procura prin librăria A. Mureșianu Brașov.
- „Doamne ajută-ne“. Schițe din popor de Romulus Cioflec, à 2 coroane plus 10 bani porto. A se procura prin librăria A. Mureșianu.

ATELIER DE GARDEROBE ELEGANTE PENTRU DOMNII

după măsură.

Executarea foarte fină.
Potriveală fără cusur.

Mare asortiment de

N O U T Ă Ţ I

moderne, de stofe indigene și din streinătate.

J. LISCHKA,
Brașov, Strada Vămii nr. 21.

Articole de toaletă:

Săpunuri de toaletă, Parfumerie, Eau de cologne, Pudră, Pomadă, Cremă, Pastă pentru dinți, Apa de gură, precum și articoli pentru cultivarea pielii, fabricat strein și indigen. Asortiment bogat, se capătă cu preț foarte ieftin la

G. EITEL,
Strada Vămei 18.